

[Statsministeren.]

tillægge denne — altsaa ikke som hidtil Folketinget — Retten til at rejse Tiltale mod een eller flere Ministre.

I § 62 foreslaas Rigsrettens Sammensætning ændret saaledes, at Rigsdagens Medlemmer af denne fremgaar af Valg af Den forenede Rigsdag, og ved disse Valg foreslaas tillige straks valgt Stedfortrædere. I denne Forbindelse skal jeg bemærke, at der af Justitsministeren vil blive fremsat Forslag til Lov om Ministrenes Ansvarlighed, saaledes at Loven vil kunne gennemføres samtidig med en eventuel ny Grundlov, samt at et Forslag til Lov om Rettergangsmaaden ved Rigsretten er under Forberedelse i Justitsministeriet.

§ 63 omhandler Rigsrettens Ret til at paakende de mod Ministrene anlagte Sager samt endvidere Sager om Opløsning af politiske Foreninger, overensstemmende med Forslagets § 82, som jeg straks skal omtale.

Ved § 66 foreslaas det, at Rigsdagen efter hvert almindeligt Rigsdagsvalg skal vælge en juridisk Sekretær, der henhører under Præsidiet, og som foruden at behandle Andragender, der indgaar til Rigsdagen, skal kunne orientere Rigsdagen med Hensyn til Sager, der behandles af Domstolene. Han maa ikke være Medlem af Rigsdagen. Hans Løn, Beføjelser og Arbejdsomraade fastsættes ved særlig Lov. Han skal inden hver Rigsdagssamlings Afslutning afgive en Beretning til Rigsdagen om de Erfaringer, han har indvundet.

Ved § 75, 1ste Stykke, som ikke findes i den til Paragraffen svarende Bestemmelse i den nugældende Grundlov, som er § 78, tilsigter man at værne Borgerne mod Frihedsberøvelse ad administrativ Vej — altsaa bortset fra Forholdsregler som det endnu forekommende Gældsfængsel, der iværksættes paa Grundlag af en Retskendelse —, uden at man dog vil lægge Hindringer i Vejen for paakrævede Foranstaltninger som Inddrivelse og Sikring af Underholdsbidrag, Børneværn, Sindssyge- og Aandssvageforsorg, Karantæneforholdsregler o. lign. til Værn mod Udbredelse af smitsomme Sygdomme eller til Sikring af Udlændinges Tilstedeværelse, indtil Udvisning kan finde Sted. Ved Affattelsen af § 75, Stk. 2, har man ønsket at tydeliggøre, at Regelen om Fremstilling for en Dommer ikke blot finder Anvendelse, hvor Strafretfølgingen skal fremmes her i Landet, men ogsaa hvor den paagældende eventuelt skal udleveres til en fremmed Stat.

I § 77, som svarer til § 80 i den nugæl-

dende Grundlov, foreslaas det, at Spørgsmaalet om en Erstatningssums Størrelse ved en foretagen Ekspropriation kan forelægges Højesteret, saafremt Regeringen skønner, at der foreligger saadanne ganske særlige Forhold, at en yderligere Prøvelse maa anses for ønskelig. Højesteret kan da, saafremt Retten finder, at foreliggende Omstændigheder gør det tvivlsomt, om den fastsatte Erstatning er passende, udpege særlige sagkyndige og uvildige Vurderingsmænd, som saa foretager en ny Vurdering, og hvis Afgørelse derefter er endelig.

Med Hensyn til § 82 gælder det, at medens 1ste Stykke gentager den gældende Regel i Grundlovens § 85 om Borgernes Adgang til uden forudgaaende Tilladelse at danne Foreninger i ethvert lovligt Øjemed, tilsigter 2det Stykke at fastslaa, at der kan være Foreninger af en saadan Karakter, at det er rimeligt i selve Forfatningen at foreskrive, at de af Regeringen skal kunne kræves opløst ved Dom. Dette gælder dels, hvor Foreningen virker for en Omstyrtning af selve Forfatningen, altsaa en Ændring af denne ved voldelige eller lignende retsstridige Midler, eller søger at naa sit Maal ved strafbar Paavirkning af Medborgerne, men ogsaa hvor den — om end ad sædvanlig forfatningsmæssig Vej — vil virke for at berøve Borgerne eller Grupper af disse nogle af de Rettigheder, der — som Trosfrihed, Trykkefrihed, Forenings- og Forsamlingsfrihed — maa betragtes som umistelige i ethvert demokratisk Samfund.

Med Hensyn til Bestemmelsen i § 83 — overensstemmende med § 86 i den nugældende Grundlov — skal jeg bemærke, at der i Forfatningskommissionen har været fuld Enighed om Borgernes Ret til at forsamle sig, men det er ogsaa erkendt, at den offentlige Fred og Sikkerhed kan gøre politimæssige Foranstaltninger nødvendige, særlig naar det drejer sig om Forsamlinger under aaben Himmel. Politiet maa, naar der er Fare for Uorden, kunne forbyde Møders Afholdelse paa visse Steder, men i saa Tilfælde maa Forbudet i Almindelighed omfatte alle Forsamlinger og kun være begrundet i politimæssige Hensyn.

I § 88, den nugældende Grundlovs § 91, har man anset det for rettest tillige at have en Bestemmelse om, at Familie-fideikommisser, som udelukkende er baserede paa Kapitaler, der ikke er anbragt i Jordegods, ikke fremtidig kan oprettes, og at det ved Lov nærmere skal ordnes, hvorledes de nu bestaaende kan overgaa til Ejendom, idet der ikke synes at være Grund